

[Bakholt]

det ikke er interesseret i at få foretaget en modernisering. Også når jeg tænker på, hvad han sagde tidligere: Hvis brugerne . . ., siger han, organisationerne, dvs. Danmarks Landboungdom, Landboforeninger og Husmandsforeninger og en hel masse andre, han skal have med.

Der er nogle partier her, hr. arbejdsminister, der har sagt, at der egentlig er et behov for en modernisering af loven. Tør arbejdsministeren så ikke tage initiativet? Nej, han ønsker det ikke. Det er ikke i hans interesse. Han vil forsvare den ældgamle og gammelkonservative lovgivning her, og han snakker udenom. Reelt må man konstatere af den debat, vi har her, at arbejdsministeren ikke er synderlig interesseret i at få den moderniseret. Det er konklusionen på det, arbejdsministeren har sagt her i dag.

(Kort bemærkning).

Stillinger (SF):

Jeg vil gerne have lov til at være modsat hr. Bakholt i den her situation, for jeg tror da bestemt, at arbejdsministeren er positivt indstillet over for det her.

Men jeg vil godt lige sige, at nu skal vi altså have tingene på rette plads, hr. arbejdsminister. Det nytter ikke noget, at man bringer Dansk Landboungdom og landboorganisationer ind, for de er hverken lønmodtagerorganisationer eller arbejdsgiverorganisationer i den almindelige forstand.

Når den tidligere arbejdsminister siger: Tja, hvis lønmodtagerorganisationen og arbejdsgiverorganisationen kommer sammen – så mener man altså hverken Dansk Landboungdom eller Husmandsforeninger eller Landboforeninger – så mener man faktisk det, der står her, nemlig SALA og SiD.

Det nytter altså ikke noget, ligegyldigt hvad arbejdsministeren siger, at man snakker udenom. Jeg håber, jeg har ret, når jeg siger, at jeg tror, ministeren gerne vil være positiv. Men man skal ikke sige, at Dansk Landboungdom er en lønmodtagerorganisation. Det er da vist første gang, man har hørt det.

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Jeg skal blot gentage over for hr. Stillinger, at jeg er fuldt ud enig i det, min forgænger sagde for 2 år siden, men jeg vil ikke skrive under på den fortolkning, hr. Stillinger gav af de udtalelser, min forgænger kom med.

Til hr. Bakholt vil jeg sige, at jeg skal ærligt vedgå, at jeg ikke har stærke følelser i denne sag. Jeg har et rimelig afslappet forhold til medhjælperloven. Hvis der er et ønske om moderniseringer hos de mennesker, loven vedrører, så kan jeg garantere for, at jeg er med på, at vi laver moderniseringer. Men det ville da være noget underligt noget, at vi går i gang, med al vores klogskab, med al vores indsigt i, hvordan virkeligheden nok er uden for disse tykke mure, uden at tage en diskussion med brugerne. Det kan jeg bestemt ikke anbefale.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 9:

Forslag til folketingsbeslutning om brugerbetaling for Arbejdstilsynets ydelser.

Af Tommy Dinesen (SF) m.fl.

(Fremsat 23/10 90).

Forslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Arbejdsministeren (Kirkegaard):**

Beslutningsforslaget om brugerbetaling for Arbejdstilsynets ydelser er generelt set temmelig upræcist, og det bygger på en række misforståelser og unøjagtigheder.

Forslaget har som hovedtese, at antallet af medarbejdere i Arbejdstilsynet under de borgerlige regeringer er skåret kraftigt ned. Det er ikke korrekt, hvilket i øvrigt også fremgår af selve forslagets bemærkninger.

Da den daværende borgerlige regering tiltrådte i 1982, var der 800 ansatte i Arbejdstilsynet. I 1990 er der 819. Her er således ikke tale

[Arbejdsministeren]

om en reduktion i forhold til 1982, men jeg erkender, at der under de skiftende borgerlige regeringer har været flere ansatte i Arbejdstilsynet, end der er i dag.

Ud over at der i dag er flere ansatte i Arbejdstilsynet end i 1982, er der under de skiftende borgerlige regeringer sket en kraftig udbygning af andre dele af arbejdsmiljøapparatet, specielt Bedriftssundhedstjenesten, også kaldet BST. Hvor der i 1982 ifølge Socialforskningsinstituttets publikation nr. 131, »Bedriftssundhedstjenesten under opbygning«, var ansat 258 fuldtidsmedarbejdere i BST-systemet, så er medarbejderantallet i dag oppe på ca. 650. Samtidig er kvaliteten af arbejdet i BST blevet væsentligt forbedret i perioden, og samtidig er prioriteringsgrundlaget for arbejdsmiljøarbejdet blevet forbedret, så der kan sættes ressourcer ind på de områder, hvor det har den største effekt. Arbejdsmiljøindsatsen er således ikke alene blevet tilført flere ressourcer – den er også blevet mere effektiv.

SF finder, at regeringens manglende interesse for arbejdsmiljøindsatsen viser sig ved, at regeringen kun har fremsat ét lovforslag om ændring af arbejdsmiljøloven. Jeg skal for god ordens skyld gøre opmærksom på, at der siden 1982 faktisk, så vidt jeg har fået oplyst, er fremsat 3 lovforslag om ændring af arbejdsmiljøloven samt 1 lovforslag om arbejdsmiljø i Grønland, og 3 af disse forslag er vedtaget.

Men nu er det jo ikke antallet af lovforslag, der viser, hvor højt eller hvor lavt regeringen prioriterer arbejdsmiljøområdet. Det er sådan, at Folketinget i 1975 vedtog en rammelov på arbejdsmiljøområdet, der gav arbejdsministeren brede rammer til i et tæt samarbejde med arbejdsmarkedets parter i Arbejdstilsynet at fastsætte arbejdsmiljøregler på en sådan måde, at de hele tiden er i tæt sammenhæng med den tekniske og sociale udvikling i samfundet.

Arbejdsministrene har gennem tiden forvaltet denne rammelov sådan, at vi i dag på en række områder har måske verdens skrappeste arbejdsmiljøregler. Lad mig blot nævne reglerne om organiske opløsningsmidler, om genteknologi og om asbest.

Beslutningsforslaget indeholder et forslag om, at arbejdsgiverne skal betale en gradueret afgift eller et gebyr til Arbejdstilsynet afhængigt af virksomhedens, institutionens eller branchens arbejdsmiljøstandard, men der er ik-

ke rigtig præcise anvisninger på, hvordan en sådan graduering skal foretages. Jeg gør opmærksom på, at dette givetvis i praksis vil medføre ganske store vanskeligheder.

Jeg kan oplyse, at på et nærbeslægtet område, nemlig arbejdsskadeforsikringsområdet, har spørgsmålet om graduering af arbejdsskadeforsikringspræmierne efter arbejdsmiljøstandard gentagne gange været gjort til genstand for omfattende udvalgsarbejder, uden at det er lykkedes at finde en egnet model. De hidtidige overvejelser har vist, at en graduering af arbejdsskadeforsikringspræmierne vil medføre en omfattende administrativ merbelastning af Arbejdstilsynet. En indførelse af et gradueret gebyr i den form, SF har foreslået, vil få de samme konsekvenser.

I Arbejdsministeriet arbejder vi løbende med at vurdere, om der på arbejdsmiljøområdet er områder, hvor der på forsvarlig måde kan gennemføres brugerbetaling. Sådanne ordninger må dog nøje vurderes, idet brugerbetaling på arbejdsmiljøområdet vil påvirke virksomhedernes konkurrenceevne. Brugerbetaling i større målestok bør derfor ses i international sammenhæng, f.eks. som led i EF's forebyggende arbejdsmiljøarbejde.

De nuværende gebyrordninger er udtryk for brugerbetaling, ligesom virksomhedernes betaling til BST og til Arbejdstilsynets forsknings- og undervisningsvirksomhed er udtryk for, at regeringen ikke er fremmed over for at lade virksomhederne betale en del af arbejdsmiljøindsatsen.

Regeringen kan ikke støtte SF's beslutningsforslag af de grunde, jeg har fremhævet.

Taanquist (S):

Forslaget her er godt nok, og vi skal også nok støtte det, men det har jo, som man også kan høre på arbejdsministeren, ikke en chance. Der er ikke noget ønske hos et flertal her i Folketinget om at styrke det forebyggende arbejde. Til trods for at det har været udtalt adskillige gange, er der heller ikke noget ønske om at forsøge at lægge udgifterne som følge af dårligt arbejdsmiljø tilbage til arbejdsgiverne eller til produktionen.

Vi ved, at alle de forslag – det fremgik vist også tydeligt af arbejdsministerens tale – der har været om på forskellig måde at lægge udgifterne hen, hvor de hører hjemme, og graduere

[Taanquist]

præmierne, har regeringen vendt tommelfingeren nedad over for. Jeg kan ikke se noget som helst, der er tilbage.

Jeg kan ikke se nogen som helst god vilje hos et flertal her i Folketinget til at gå ind i den her diskussion på en positiv måde. Det vil hævne sig en skønne dag, men så har vi jo ikke den her regering længere.

Elsie Theill Sørensen (KF):

Jeg vil først sige til hr. Taanquist, at jeg synes, det er svært at få øje på, at der hos i hvert fald regeringspartierne ikke er noget ønske om at forbedre arbejdsmiljøet. Sådan tror jeg hr. Taanquist sagde. Det er der i hvert fald i høj grad i Det Konservative Folkeparti, og det synes jeg også vi normalt både giver udtryk for og viser.

Om det her forslag vil jeg sige, at vi i Det Konservative Folkeparti principielt går ind for brugerbetaling som et middel til begrænsning af de offentlige udgifter, men også som et middel til at opnå, at de penge, der sættes ind på et bestemt område, anvendes bedst muligt. I en lang række tilfælde vil brugerbetaling utvivlsomt også gøre efterspørgslen efter den pågældende ydelse mindre. Men det er jo ikke det, SF vil med beslutningsforslaget, snarere tværtimod.

Det Konservative Folkeparti kan ikke støtte forslaget, og det er ikke, fordi vi ikke ønsker et godt og effektivt arbejdstilsyn og et sikkert og sundt arbejdsmiljø. Det er heller ikke, fordi vi har noget imod brugerbetaling. Det er, fordi vi ser en lang række problemer, som vil opstå i forbindelse med den lovgivning, som SF med beslutningsforslaget vil pålægge regeringen at komme med.

For det første står der slet ikke noget om omfanget af Arbejdstilsynets aktiviteter, personaleforbrug eller øvrige ressourceforbrug i SF's forslag. Kan vi f.eks. herindefra skrue kraftigt op for Arbejdstilsynets virksomhed og især omkostningerne ved det og så blot lade virksomhederne betale? Når det hedder »fuld brugerbetaling«, så er der altså ikke nogen som helst begrænsning for, hvor meget det kan blive.

For det andet ser jeg ganske store problemer i den graduering af betalingerne, der lægges op til, i og for sig ikke i principperne for gradueringen – jeg tror nok, at vi alle sammen kan blive enige om, at efter det samme princip, som vi har

inden for miljølovgivningen, skal forureneren betale, og at der dér kan være god grund til at graduere – men den praktiske udformning har jeg slet ikke fantasi til at forestille mig kan lade sig gøre.

Jeg vil også godt anføre, at de begrundelser, SF kommer med i bemærkningerne, er helt uden hold i virkeligheden. SF opregner antallet af ansatte i Arbejdstilsynet. Det fremgår af tabellerne, at der i 1982 var 800 ansatte i Arbejdstilsynet og i 1990 819. SF konkluderer så: »Hvis tendensen til færre ansatte i Arbejdstilsynet fortsætter, vil der ikke være ret mange ansatte tilbage i år 2000.« Jeg kan ikke se andet, end at hvis udviklingen fortsætter i de næste 10 år som i de foregående 8, ja, så vil der i år 2000 være 843 ansatte i Arbejdstilsynet. Om det er ret mange, kan man selvfølgelig diskutere.

Jeg mener også, at SF helt overser, at driftssundhedstjenesterne i det tidsrum, der er tale om, har mere end fordoblet antallet af ansatte, samtidig med at jeg er helt sikker på, at virksomhederne er blevet meget, meget bedre til at bruge driftssundhedstjenesterne til gavn for arbejdsmiljøet og for sikkerheden på arbejdspladsen.

Endelig er der faktisk noget, der tyder på, at udviklingen på området er ved at gå i det, vi alle sammen er enige om er den rigtige retning.

I hvert fald kan man i dag i Det Fri Aktuelt læse, at der er stadig færre arbejdsskader, at færre bliver syge af deres job, og at der er færre ulykker på arbejdspladserne.

Jeg må til sidst bemærke, at Det Konservative Folkeparti stadig vil arbejde for at få skabt et enstrengt system, et virksomhedernes miljøtilsyn, til erstatning for Arbejdstilsynet og tilsynet med det ydre miljø. Vi mener, det ville være et stort fremskridt, hvis virksomhederne kun skulle henvende sig ét sted, henholdsvis kun få henvendelser ét sted fra, i miljø- og arbejdsmiljøsa-ger. Det første skridt er taget med samarbejdsaftalen mellem arbejdsministeren og miljøministeren, men som sagt håber vi, at det kun er begyndelsen.

Elsebeth Kock-Petersen (V):

Vi kan fra Venstres side ikke støtte SF's forslag, selv om man jo er så venlig at tale om, at det er brugerbetaling for Arbejdstilsynets ydelser, og brugerbetaling går Venstre da vel ind for.

[Elsebeth Kock-Petersen]

Jo, men så enkelt er det ikke, må jeg sige til SF, for det er jo ikke bare et spørgsmål om at kalde en ny afgift for en brugerbetaling, og så vil de, der ellers er positive over for brugerbetaling, nok gå ind for det.

Hvis brugerbetaling skal have et egentligt formål og ikke blot være en afgift, må den også have mulighed for at påvirke en adfærd, også inden for et område, hvor der er valgmuligheder, og ikke blot lægge en afgift på nogle pligt-mæssige kontrolopgaver for en statslig myndighed.

Det, jeg imidlertid er lidt skuffet over i det hele taget i SF's forslag, er, at man i den grad udelukkende fokuserer på antallet af ansatte. Det kan godt være, at det ikke har været hensigten, men det forekommer, som om SF giver udtryk for det synspunkt, at bare der bliver nogle flere ansatte, så er alt godt. Det synspunkt er Venstre ikke enig i i denne sag og heller ikke i al almindelighed.

Det, jeg synes ville have været vældig godt, var, hvis SF havde givet et bud på – jeg er ikke i tvivl om, at det har de, men det er ikke det, de har begrundet deres forslag med – hvad det er for nogle områder, der svigtes. Hvad er det for noget, der er fejl i det, der foregår i dag? At man altså var gået ind i en mere indholdsmæssig vurdering af det i stedet for udelukkende at fokusere på størrelsen af ressourcer og antallet af ansatte.

Det skal selvfølgelig ikke siges, at det ikke er et element i spørgsmålet om, hvor godt en opgave bliver udført, bevares. Men jeg synes bare, at det havde været den rigtige vej at gå, at man havde beskrevet først i sit forslag: Hvad er det for nogle opgaver, vi egentlig synes trænger sig på?

Jeg synes, at det afgørende må være at se på hele området under ét og også tage den styrkelse med, der er sket inden for bedriftssundhedstjenesten, og se på den bedre prioritering, jeg går ud fra vi er enige om der er sket af Arbejdstilsynets funktioner, og i det hele taget den langt større bevidsthed, der på de enkelte arbejdspladser er om den arbejdsmiljømæssige indsats.

Venstre kan ikke støtte forslaget. Vi mener ikke, at det er den vej, man skal gå, hvis man vil prøve at styrke indsatsen på et bestemt område. Og vi mener i øvrigt, at Arbejdstilsynet på en lang række områder har haft succes med at om-

lægge sin arbejdsindsats i et langt bedre samarbejde med virksomhederne. Så jeg tror ikke, dette er den rigtige vej at gå.

Glistrup (FP):

Det foreliggende forslag fra Socialistisk Folkeparti går ud på at udvide punktafgiftsbeskatningsgrundlaget for det skatteobjekt, der hedder »det at beskæftige arbejdskraft«. Ud fra den synsvinkel må forslaget bedømmes, og som forslaget er forelagt, har Fremskridtspartiet tre hovedgrunde til at sige nej til det.

For det første vil man have, at dette yderligere skatteprovenu, der kommer i statskassen, skal øremærkes, som om det var en chatkasse, til lige præcis arbejderbeskyttelsesområdet. Det kan da godt være, at der skal bruges flere penge til arbejderbeskyttelse, men kommer der penge i statskassen, er det af hensyn til effektiv drift af samfundet umådelig vigtigt, at man ikke på forhånd øremærker pengene og siger: Nu skal arbejderbeskyttelsen være afhængig af, om der kommer lidt mere eller lidt mindre ind på det område.

Om pengene skal bruges til kanoner eller til motorveje eller til folkepension eller til folkeskole eller til teatertilskud eller til Arbejdstilsynet, er ikke noget, der kan have noget som helst at gøre med, hvordan pengene hentes hjem. Vi må simpelt hen lære i den situation, Danmark befinder sig i, at det ikke kan nytte noget, hvad enten man er justitsminister eller arbejdsmarkedspolitisk ordfører for SF, at man tror, at man i den grad kan lænke tingene sammen.

For det andet synes vi ikke, at det med den arbejdsløshedspolitik, som Folketingets 7 andre partier, tilbageskridtspartierne, fører, kan være rigtigt at beskatte forbruget af arbejdskraft mere netop på nuværende tidspunkt. Vi skulle lægge mindst mulig skat på arbejdskraft, for at vi kan få råd til at udvide antallet af arbejdspladser.

Nu siger SF: Jamen det er jo småpenge set med en SF'ers øjne. 20 mio. kr., hvad er det for en SF'er? Ingen verdens ting, det ved jeg da godt, men det er altså noget for nogle andre.

Men når man først har lavet et nyt skattegrundlag, så har det en fortvivlende evne til at vokse og eksplodere, og derfor skal man sige stop, når man står ved det punkt, SF nu står ved, hvor de vil indføre en ny beskatning, en udvidet beskatning. Det, der har været fejlen,

[Gllstrup]

som har ført til vores skatteterrorproblematik i Danmark, er, at man altid, når man har indført skatter, har udvidet dem. Det gælder f.eks. en moms på 2,5 pct., eller hvad man nu har været inde på på visse tidspunkter, der bliver til 22 pct., en indkomstskat på 2,3 pct., der bliver til 68 pct., osv.

Man skal altså lade være med at indføre nye skatter, i hvert tilfælde på et så følsomt område som det, der hedder at benytte arbejdskraft. Det skal der helt anderledes stærke grunde til end dem, SF anfører.

Den tredje grund er, at det vil føre ud i et ulideligt bureaukrati. SF's tanker går ud på, at man faktisk skal ud på hver enkelt bondegård, hvert enkelt håndværksværksted, hvert enkelt hotel, hver enkelt fabrik, og så skal man finde ud af: Hov, I er flinke, så I skal kun betale 3 kr. pr. måned pr. medarbejder. Men I stemmer Fremskridt, så I skal have et ordentligt drøn. I skal betale 5.000 kr. pr. medarbejder i afgift.

Den eneste måde, man faktisk kan gennemføre denne graduering på, er ved at sende sådan nogle inspektører – kommissærer hedder det vist i socialistsprog – ud til hele baduljen af danske erhvervsvirksomheder. Det bliver selvfølgelig en afskaffelse af arbejdsløsheden, på samme måde som Sovjet og Tjekkoslaviet og Bulgarien og Rumænien afskaffede arbejdsløsheden, når man skal have tilstrækkelig mange kontrollanter ud og simpelt hen finde ud af at ajourføre hele tiden, om nu en virksomhed skal betale noget mere i skat eller betale noget mindre i skat. Men det er altså et bureaukratisk og dårligt princip.

Derfor må jeg sige til SF, at selv om socialafgifter muligvis som led i EF-harmoniseringen – det vil hr. Gade kunne undervise ordførerne i – er noget, vi bliver nødt til at sluge i de kommende år, så skal vi ikke ligefrem være så over-*EF'ske*, som hr. Tommy Dinesen er med dette forslag, og ligefrem rende i spidsen med hensyn til at begynde at beskatte forbrug af arbejdskraft. Det skal gerne være tillukkende i enhver henseende at beskæftige arbejdskraft, således at vi får flest muligt, som beskæftiger arbejdskraft. Og i øvrigt: En stor del af de penge kommer jo fra den største arbejdsgiver, nemlig den offentlige sektor.

Jørgen Estrup (RV):

Jeg synes, der er grund til indledningsvis at

sige, at der ikke er noget artsfremmed i dette forslag fra SF om brugerbetaling for Arbejdstilsynets ydelser i forhold til, hvad der sker i dag på arbejdsmarkedsområdet.

Der er et ganske vidt anerkendt princip om, at forureneren skal betale, som fru Else Theill Sørensen sagde, som vi i hvert fald meget gerne støtter fra radikal side, og der er på en lang række områder inden for Arbejdstilsynet allerede brugerbetaling, så det synes jeg man først skal konstatere.

Det, der er det karakteristiske ved SF's forslag, er, at man nu vil finansiere hele området, hele Arbejdstilsynets virksomhed, ad denne vej. Der synes jeg egentlig, at man går videre, end princippet også ud fra SF's egne betragtninger normalt ville kunne bære, for hvis det er brugerbetaling, så er det i høj grad et spørgsmål om, hvad brugerne måtte ønske, medmindre man helt objektivt kan fastslå, at her er der altså en nøje sammenhæng mellem arbejdsulykker, arbejdsskader og den pågældende indsats.

Faktisk lægger ordet brugerbetaling i høj grad op til en privatisering af området. Det er også sådan, det har været anvendt i den politiske debat. Og jeg tror bestemt ikke, det er det, SF egentlig har forestillet sig. Det er heller ikke det, man læser ud af bemærkningerne.

Derfor synes jeg, man skal tænke sig om endnu en gang. Der er faktisk ydelser inden for Arbejdstilsynets områder, som i langt højere grad har karakter af tilbud, af konsulentvirksomhed, af spørgsmålet om at øge forståelsen for, hvordan man indretter en arbejdsplads på en fornuftig måde, noget, man ikke uden videre blot kan sætte en risikovurdering på og dermed også et ydelsesbeløb.

Derfor synes jeg, man går for langt. Derfor synes jeg egentlig ikke, at forslaget har den sammenhæng og den klarhed, som gør, at man kan diskutere det grundigt.

Men det er vel i og for sig kendt fra lovkatologer og andre steder, at regeringen har overvejet øget brugerbetaling på dette område. Og derfor er der ikke nogen grund til at tale sig fra hinanden om disse ting, men at erkende, at det har vi, det får vi også i øget grad fremover. Dette forslag er ikke den rette vej at gå, men vi skal selvfølgelig fastholde principperne om, at forureneren betaler, og om, at man kan anvende brugerbetaling, hvor der er en klar risikovurdering, hvor det er muligt så at sige at sætte pris på de

[Jørgen Estrup]

ydelser, Arbejdstilsynet giver, i forhold til den belastning af miljøet, som den pågældende virksomhed og arbejdsplads udgør.

Det synes jeg burde være udgangspunktet også for en bedre diskussion om disse spørgsmål end det, som ligger i forslaget her.

Det ligger selvfølgelig i mine bemærkninger, at vi ikke kan stemme for forslaget, men vi vil meget gerne snakke videre om principperne.

(Kort bemærkning).

Taanquist (S):

Det er jo ikke første gang, vi har denne diskussion, og man bliver altid så glad, når man hører hr. Jørgen Estrup, for det lyder så positivt, det, hr. Jørgen Estrup hver gang siger på Det Radikale Venstres vegne: Forureneren skal betale. Det er vi enige i. Og sidste gang vi diskuterede det, sagde hr. Jørgen Estrup, at udgifterne skulle føres tilbage til produktionen, og det er vi også fuldstændig enige i. Men hver eneste gang der kommer reelle forslag frem, bakker hr. Jørgen Estrup ud af diskussionen og vil ikke være med.

Jeg vil gerne vide: Hvad vil Det Radikale Venstre? Kan hr. Jørgen Estrup ikke løfte bare en lille flig for, hvordan Det Radikale Venstre ønsker at føre udgifterne tilbage til produktionen? Hvordan ønsker Det Radikale Venstre at føre ud i livet, at forureneren skal betale? Jeg har ikke fundet noget nogen sinde, der kunne give mig bare det mindste praj om det.

Men altså, jeg må indrømme, at det lyder fint, når hr. Jørgen Estrup deltager i diskussionen heroppefra. Det gør det. Det lyder virkelig positivt.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Jeg er da glad for, at jeg i hvert fald bibringer hr. Taanquist den positive oplevelse af, at der er sammenhæng i det, der siges, uanset at han ikke finder, at der er sammenhæng med det, der gøres.

Jeg synes faktisk, vi på en række områder allerede har realiseret noget af princippet. Jeg siger samtidig, at vi gerne vil overveje, om vi kan gå længere. Jeg kan ikke vide, om vi kan blive enige om at gå længere, men jeg ville da tro, at der var nogle af de ting, som overvejes, der også kunne have interesse for hr. Taanquist.

Jeg tror ikke, at tidspunktet på grundlag af SF's forslag er til at gå i dybden med den diskussion.

Lis Noer Holmberg (CD):

Det virker på os som noget nyt, at SF er begyndt at gå ind for brugerbetaling, men naturligvis, når det er erhvervslivet og virksomhederne, der står for skud, så får lyden den rigtige farve.

Her er nemlig igen tale om en ekstrabetaling, en ydelse betalt af erhvervslivet. Og SF er da også klar over, at der i debatten nok vil lyde argumenter imod, f.eks. at dette vil være til skade for erhvervslivets konkurrenceevne.

Jeg skal afholde mig fra at bruge netop denne vending, men i stedet sige til SF, at der findes altså sikkerhedsrepræsentanter ude på arbejdspladserne. Vi har også hørt arbejdsministeren tale om den udbygning, der er sket på BST-området. Jeg mener, at der er medarbejdere, der bliver aflønnet, uanset om de står ved deres drejebænk eller et andet sted på arbejdspladsen, eller om de er på kursus for at lære om de risici, der er på netop deres arbejdsplads.

Og ærlig talt: Skulle vi nu ikke vise alle disse sikkerhedsfolk tillid og lade virksomhederne i højere grad selv kontrollere? Jeg er helt sikker på, at en virksomhed, hvor sikkerhedsreglerne er i orden, og hvor tingene fungerer, giver trykthed. Det giver trygge forhold, og det i sig selv fremmer produktionen, det styrker virksomheden.

Jeg synes, vi skal væk fra al den overordnede kontrol og bureaukrati og bussemandsmentalitet og i langt højere grad lægge ansvaret ud til den enkelte virksomhed, til den enkelte medarbejder. Og hvis der så findes virksomheder, der er så forsømmelige, at det grænser til stor fare for medarbejderne, jamen så må de indberettes, og så må Arbejdstilsynet træde til og se på den pågældende virksomhed.

Vi har hørt arbejdsministeren sige, at vi faktisk har nogle af verdens skrappeste arbejdsmiljøregler i dette land. Arbejdsministeren nævnte bl.a. organiske opløsningsmidler og genteknologi og asbest, og det er jo rigtigt.

Når man sidder ude i en kommunalbestyrelse og har været med til nu igennem nogle år at afsætte millionbeløb til fjernelse af asbest, fordi det hed sig, at det var farligt, kan man ikke lade være med at tænke på, at der ikke er én af os,

[Lis Noer Holmberg]

der ikke bor i en ejendom, hvor der er en eller anden form for asbest. Og det er ikke farligt, medmindre der er hul og asbesten drysser ud af det. Meget af dette her er forbundet med hysteri, ligesom hele vandmiljøplanen og mange andre ting.

Jeg synes altså, vi skal spise brød til og være glade for, at vi har det tilsyn, vi har. Lad os undgå at forbinde det med hysteri og lad os vise tillid til arbejdspladserne, både til virksomhedslederne og til medarbejderne.

Glønborg (KRF):

Jeg vil såmænd også gerne være venlig og sige, at jeg synes, der er en rigtig tanke i ideen her om, at man på en eller anden måde kunne gøre enkelte virksomheder noget mere sikkerhedsansvarlige ved at sige til dem, at de kommer til at betale lidt mere, fordi vi ikke synes, de yder nok på dette område. Men jeg er alligevel bange for, at det vil være for vanskeligt at administrere og for vanskeligt at finde frem til en retfærdig måde at gøre det på.

Jeg er ikke allergisk over for brugerbetaling, heller ikke på et område som dette her. Men på den anden side kan jeg godt lide, at man netop for tilsyns vedkommende har en væsentlig offentlig indsats. Jeg kan egentlig godt lide, at det er det offentlige, der på et område som dette her, hvor man ikke på nogen måde må komme i lommen på brugerne, betaler en væsentlig del af udgiften.

Det ville være noget andet, hvis det drejede sig om ydelser, som brugerne frit kunne rekvirere af og frit kunne lade være med at benytte sig af. Men tilsynet skal jo altså udøves, og derfor kan vi godt lide, at man bevarer en vis offentlig ydelse heri.

I penge er det selvfølgelig ikke det helt store, og derfor vil jeg da også gerne afstå fra at bruge argumentet med erhvervslivets konkurrenceevne, selv om der naturligvis også er et par dråber af dette argument med i vores stillingtagen til forslaget.

Vi tror altså ikke rigtig på, at vi får et bedre og effektivt arbejdstilsyn ved at vedtage dette forslag. Så uden større ophidselse i sagen må jeg altså sige, at vi ikke rigtig tror på det og derfor ikke vil være med.

Tommy Dinesen (SF):

Når man sidder og hører en debat som den-

ne, er det interessant at lægge mærke til, hvorledes de forskellige ordførere fremfører argumenter mod noget, de normalt går ind for, og så kan man ikke lade være med at tænke: Jamen hvad er det dog for noget dette her? Jeg troede, at regeringen og regeringspartierne gik ind for brugerbetaling, men det gør de lige pludselig ikke. Når det gælder brugerbetaling, afhænger deres tilslutning af, hvem det er, der skal betale.

Jeg synes også, argumentationen er hul, og lad mig bare tage ministeren først. Ministeren siger, at tallene ikke passer. Jamen de tal, der står i forslaget, stammer fra ministerens egne papirer. Jeg bad selvfølgelig om dem efter et samråd for at bruge dem, fordi man altid hører det argument, at tallene ikke er gode nok. Så hvis det er tilfældet, er det altså ministerens papirer, der ikke er gode nok.

Det er meget muligt, at der er kommet tre forslag inden for de sidste otte år på arbejdsmiljøområdet. Jeg husker godt, der var et om Grønland for nogle år siden, men ellers har der kun, i hvert fald mens jeg har været ordfører for SF, og det vil sige inden for de sidste fem år, været det med ledelsesansvar, og det var også udmærket.

Det ene øjeblik hører man den argumentation, at spørgsmålet om, hvorvidt arbejdsmiljøet bliver godt på virksomhederne, ikke afhænger af, hvor mange tilsynsførende der er, og det næste hører man en anden argumentation, nemlig at man bare kan se, hvor godt det nu går inden for BST, fordi der er ansat mange flere inden for BST. Så er det, jeg må spørge: Hvorfor er det godt, at der er få inden for Arbejdstilsynet, når det er godt, at der er mange inden for BST? Vi har jo også stillet forslag om, at BST skulle gøres mere effektivt, men det var der heller ikke nogen grund til, fordi det gik så godt.

Jeg kan ikke lade være med at citere for det første medarbejderne i Direktoratet for Arbejdstilsynet, som har lavet to pressemeddelelser, hvori de kritiserer de besparelser, der foregår inden for Arbejdstilsynet. Det mener jeg vi som politikere må tage op. Men man siger altså, at det går stadig væk godt, uanset at de, der er ansat i Arbejdstilsynet, mener noget andet, og at de f.eks. siger, at de ikke har tid til at undersøge dødsulykker.

Jeg vil gerne citere fra en skrivelse, vi har fået i Arbejdsmarkedsudvalget, dateret den 25. oktober 1990, hvori udvalget udbeder sig besvarel-

[Tommy Dinesen]

se af et spørgsmål vedrørende en henvendelse fra LO og FTF, og hvor der under punkt 3. »Udsat forebyggelse«, som kan blive belastende, siges følgende:

»Udtydningen af den offentlige kontrol- og vejledningsmyndighed indebærer efter fagbevægelsens opfattelse, at der på et sagligt grundlag kan stilles spørgsmålstejn ved, om aktivitetsniveauet eller opgaveløsningsevnen er i overensstemmelse med arbejdsmiljøloven og forudsætningerne bag dennes bestemmelser.«

Vi har også haft besøg af dem, der arbejder med arbejdsmiljøet inden for LO, og de kritiserede Arbejdstilsynets indsats med baggrund i besparelser – endda meget – men alligevel går det godt, kan jeg forstå.

Man må undskylde mig, men jeg har nu den opfattelse, at når man skærer meget ned på noget, må der ske nogle forringelser.

Det fremgår også af ovennævnte skrivelse, at Arbejdstilsynets bemanning i 1989 var 842 årsværk, og at man brugte 178,6 mio. kr., mens man i 1993 vil være nede på 734 årsværk – der er altså røget 100 årsværk på disse fire år – og man vil bruge 150 mio. kr., altså en besparelse på 25 mio. kr. Men tilsyneladende betyder det ikke noget.

Jeg havde troet, at når vi fra SF kom med et forslag om brugerbetaling, ville de forskellige ordførere klappe i deres små hænder og sige, at det var da godt, for det er noget nyt; i CD havde man dog fundet ud af, at det ikke ligefrem er det, vi står for. Men nu kommer vi altså med noget, fordi der er et råb om hjælp fra Arbejdstilsynet – sådan opfatter jeg det.

Arbejdsministeren var også inde på, at gradueringen er svær, og sagde, at man ikke har tallene. Jamen så må jeg gøre ministeren opmærksom på, at jeg i hvert fald har tallene fra Arbejdsskadestyrelsen, hvor man har kendskab til næsten hver eneste guddommelige virksomhed i dette land, hvor man ved, hvor meget de pågældende brancher betaler, og hvor meget de ryger op, når de har haft adskillige ulykker. Jeg skal da gerne lade det gå videre til udvalget. Jeg synes, det er fantastisk, at man for nogle faggruppers vedkommende betaler op til 33.000 kr. pr. ansat, hvorimod man for andres vedkommende kun betaler 15.000 kr. pr. ansat, afhængig af hvor mange ulykker der sker. Hvis man ikke ved det i regeringen, er det kun synd, men jeg skal selvfølgelig nok prøve på at hjælpe lidt på det.

Om det er svært at lave graduering, ved jeg ikke, men som jeg har skrevet i bemærkningerne, er det noget, man har andre steder, og det virker det udmærket. Jeg tror, der er noget rigtigt i, at der er en graduering, for den skal ophøre, når arbejdsmiljøet i den pågældende branche bliver bedre. Det er der nogle der kan tjene på, og jeg ved, at der er virksomheder i dette land, der virkelig gør en indsats på arbejdsmiljøområdet, og de fortjener selvfølgelig også at få en tak for det, de gør. Men takken er ærlig talt ikke ret stor, fordi der er andre, der undlader at gøre en indsats, og de kan underbyde, når der skal gives tilbud på et arbejde. Derfor ville det være bedre at gøre det på den måde, vi foreslår.

Jeg vil gerne sige tak til hr. Taanquist, som vi er og altid har været enige med på dette område.

Ministeren og fru Else Theill Sørensen var inde på spørgsmålet om det ydre og indre miljø, som de gerne vil have at man går sammen om. Jamen i sidste samling stillede vi netop forslag om, at man skulle lave noget på dette område, og hvad var det så, de samme ordførere sagde? At det, SF foreslog, var for stramt eller for bureaukratisk, eller hvad ved jeg. Det er de samme, der har ansat ingeniører og læger osv. inden for amternes tilsyn med teknik og miljø og inden for Arbejdstilsynet.

Det er rigtigt, at der er kommet en samarbejdsaftale, men den tager overhovedet ikke hensyn til de ansatte; det er ærlig talt det, arbejdsmiljøloven er lavet til. Nu må vi se, om samarbejdsaftalen bliver til noget, men jeg tror ikke, at der er nogen, der har de store forventninger til det, i hvert fald ikke dem, der arbejder med det.

Fru Else Theill Sørensen var også inde på, at jeg overser BST. Nej, det gør jeg selvfølgelig ikke. Og vi har da også stillet to forslag om BST og endda fået et vedtaget. Derfor følger vi det selvfølgelig meget.

Fru Elsebeth Kock-Petersen var også inde på spørgsmålet om de flere ansatte og BST, men som jeg har været inde på det nogle gange, fatter jeg altså ikke, at BST nu skulle være så godt. Det er jo Arbejdstilsynet, som i medfør af arbejdsmiljøloven kan give påbud de forskellige steder, hvorimod BST selvfølgelig skal hjælpe virksomhederne, når de beder om at få hjælp på et eller andet område. Men det er noget helt

[Tommy Dinesen]

andet. Man hører aldrig BST gå ud at sige: Nu må I gøre sådan og sådan, ellers lukker vi denne virksomhed. Hvis I ikke har fået gjort noget ved det, næste gang vi kommer, får I nogle bøder. Det kan være nemlig ikke, og det er derfor, Arbejdstilsynet er så vigtigt.

Hr. Glistrup ser skatter alle steder. Når man taler om sygehuse med Fremskridtspartiet, hedder det sig, at der ikke skal skæres ned dér. Jamen alle ved jo, at forebyggelse er det eneste rigtige, og dér, hvor den bedste forebyggelse foregår, er på arbejdsmiljøområdet. Fremskridtspartiets argumentation med skatter mig her og skatter mig dér hænger ikke sammen, når man tænker på, at arbejdsskader koster 28 mia. kr. om året, som nogen har regnet sig frem til. Der er nogle penge at hente her, hvis man vil gøre noget for samfundet.

Blandt overdrivelserne blev der også sagt, at man skal ud på bondegårde. Nej, det skal man ikke, allerede fordi arbejdsmiljøloven overhovedet ikke omfatter bondegårde.

Hr. Jørgen Estrup fremførte forskellige argumenter for, at forslaget ikke var godt nok. I den forbindelse vil jeg gerne henvise til, at hr. Jørgen Estrups partifælle miljøministeren kom med nogle meget interessante udtalelser i bladet Arbejdsgiveren for nylig, hvor hun siger, at arbejdsmiljøafgifter ligesom alle andre miljøafgifter kommer i fremtiden. Jeg ved godt, synspunkterne har sammenhæng med, at man er i regering, men jeg synes, det ville være bedre, at man i hvert fald var lidt positiv over for dette forslag, for det er ministeren, og det er svært at finde ud af, hvad De Radikale vil, og de har heller ikke taget noget initiativ på det område i mange år.

Fru Lis Noer Holmberg var inde på, at dette her var nyt, og sagde, at nu skal arbejdsgiveren betale. Ja, nogen skal jo altså betale. Det kan jo ikke være sådan, at det er arbejderne på de forskellige virksomheder, der selv skal betale for Arbejdstilsynet. Så langt går vi i hvert fald ikke i brugerbetaling.

Hr. Glønborg vidste ikke rigtig, om dette her er rigtigt. Jeg kan sige, at man i USA er gået over til brugerbetaling som noget nyt i samarbejde med fagbevægelsen på forskellige virksomheder, og det fungerer udmærket. Derfor kunne man også godt gøre det herhjemme. USA er vel ikke så langt bag efter os på nogle områder. Noget af det, de laver, kan vi vel også

godt gøre brug af, når de viser vejen, og det har de gjort på dette område.

Else Theill Sørensen (KF):

Hr. Tommy Dinesen taler om, at visse partier åbenbart ikke bryder sig om brugerbetaling i enhver form, vi plejer ellers at være så begejstrede for det.

Jeg synes, dette her er en underlig afart af brugerbetaling, for brugerbetaling er for mig noget, som en bruger af en eller anden ydelse kan betale eller også lade være med at modtage ydelsen. Hvis andre, eksempelvis Folketinget, bestemmer, hvor meget den enkelte skal bruge af ydelsen, og hvad den skal koste, og bare pålægger i dette tilfælde arbejdsmarkedets virksomheder at betale, så er det i hvert fald ikke det, jeg forstår ved brugerbetaling. Det kan godt være, at det er nogle brugere, men det er jo nogle aldeles ufrivillige brugere af et system, som skal betale.

Så kan man kalde det en arbejdsmiljøafgift, men det er en ganske anden sag. Så har det ikke noget med brugerbetaling at gøre. Det har ikke noget at gøre med, som hr. Tommy Dinesen siger, at det kommer an på, hvem det er, der skal betale. Det afgørende er, hvilken karakter den brugerbetaling har.

Endvidere vil jeg gerne sige, at miljøet forbedres, når bevidstheden om arbejdsmiljøets betydning skærpes. Det hjælper jo ikke noget, at arbejdsgiverne anskaffer nok så mange hørevern og nok så mange værn mod farlige maskiner, hvis de ansatte ikke har sans for at bruge dem og ikke vil bruge dem. Det hjælper ikke, at der ligger hjelme i nok så mange arbejdsskure, hvis ingen vil tage dem på. Derfor påhviler det begge parter at sørge for, at alle de penge, der bliver investeret i sikkerheden på arbejdspladsen, også bliver brugt rigtigt.

Man hører ikke BST sige til en virksomhed, at sådan og sådan skal den gøre. Nej, selvfølgelig ikke, for det skal den, som hr. Tommy Dinesen ganske rigtigt siger, ikke, men til gengæld kan BST rådgive virksomhederne med hensyn til forebyggelse, og det gør de, og det var det, jeg mente med, at man i stigende grad er bevidst med hensyn til at bruge bedriftssundhedstjenesterne. Da de blev indført, var der mange virksomheder, der var skeptiske og ikke ville bruge dem til noget som helst. Nu er man faktisk positive og har fundet ud af, at man dér har

[Else Theill Sørensen]

en nyttig rådgiver på niveau med advokater og revisorer, og hvad man ellers har i andre henseender.

Til sidst vil jeg gøre opmærksom på, at de 28 mia. kr., som arbejdsskader er gjort op til at koste, ikke reduceres af den brugerbetaling, SF foreslår, men af det, som jeg omtalte før, nemlig at bevidstheden fra alle sider skærpes om vigtigheden af et godt arbejdsmiljø.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

På linie med det foregående indlæg skal også jeg dybt beklage, at debatten her i dag er blevet forplumret ved en sprogforurening, hvor man ikke stringent har sondret imellem beskatning og brugerbetaling.

Brugerbetaling betyder, at man skal betale den fulde ydelse for noget, som man vælger at aftage. Med andre ord, hvis man gerne vil gå i Det Kgl. Teater, skal man selvfølgelig yde fuld brugerbetaling og betale hver en øre, som dette Boel Jørgensenske cirkus derinde, hvor man smider rundt med pengene, nu koster, og det er helt i orden, at man betaler fuld brugerbetaling for det. Men når man anvender arbejdskraft, er situationen jo den fra samfundets side, at hvis man vil lønne en medarbejder med 80.000 kr., skal man skrive på hans lønkontrakt, at man giver ham 170.000 kr., for der er i forvejen en skat på 90.000 kr., eller hvor meget nu indkomstskatten plus diverse andre forskellige afgifter fører til. Derfor er det, der er tale om, at man nu yderligere vil forøge og fordyre benyttelsen af arbejdskraft. Man kan jo ikke sige: Jeg ønsker ikke at have Arbejdstilsynet på min virksomhed. Hvis man bruger arbejdskraft, hvor man i forvejen har et beskattet gode, er man nødt til at betale yderligere, når man er tvangsindlagt i hr. Tommy Dinesens bureaukrati, for andet er det jo ikke. Der er meget lidt at gøre.

Det, hr. Tommy Dinesen vil med at begrænse arbejdsskader, er at ansætte en hel bunke flere sagsbehandlere, bureaukrater, socialister og komplikatører osv. Men det har ikke noget som helst at gøre med begrænsning af arbejdsskader, at man laver denne ekstra skat, som der jo er tale om.

Derfor vil jeg i hvert fald henstille, at vi, når vi fører debatter, hvor vi kan have forskellige ideologiske udgangspunkter, bruger det dan-

ske sprogs begreber præcist. Når noget er en skat, skal man kalde det en skat, og når noget er en brugerbetaling, skal man kalde det en brugerbetaling. Men man skal ikke pynte en skat med de usande fjer, som hr. Tommy Dinesen gjorde ved at kalde en skat for brugerbetaling. For det, hr. Tommy Dinesen har foreslået, har ikke noget som helst med brugerbetaling at gøre. Man bliver tvunget til at betale en ekstra skat ud over den, man i forvejen betaler, for at anvende en arbejdskraft. Hvis f.eks. justitsministeren siger, det koster 100 kr. at få et EF-kørekort, så er det brugerbetaling for de 10 kr., som det koster at fremstille det, og skat for de 90 kr., og sådan må man anvende begreberne stringent og præcist overalt; ellers ødelægger man dansk politisk liv.

Tommy Dinesen (SF):

Jeg er enig med fru Else Theill Sørensen i, at bevidstheden er ganske afgørende i denne sammenhæng, og der står da også i bemærkningerne til forslaget, at der sker en masse ting på området, men vi ved også, at der har været mange år, hvor der ikke er sket ret meget, og det er jo de skader, vi kommer til at betale for nu. Det med bevidstheden er vi meget enige om, men jeg synes, det var en overdrivelse, når der blev sagt, at man har en masse høreværn, men ikke bruger dem. Jeg tror, de fleste er meget bevidste om netop i dag at bruge de ting, der bliver købt ind. Fru Else Theill Sørensen ryster på hovedet. Jamen de steder, hvor jeg har arbejdet, og de steder, hvor jeg kender folk, dér bruger man disse ting, for hvis man ikke gør det, kan man risikere ikke at få erstatning, eller man kan få en bøde. Det er jo ikke bare arbejdsgiveren, der kan få en bøde, det er også de medarbejdere, der ikke bruger de sikkerhedsting, der forefindes. Det tror jeg har en vis præventiv effekt, og det er det, der er vigtigt i dette forslag.

Hr. Glistrup talte om sprogforurening osv. Når jeg kalder det brugerbetaling, er det, fordi arbejdsgiveren bruger arbejderne. I øvrigt fatter jeg ikke hr. Glistrups mange forskellige meninger om, at næsten alt mellem himmel og jord kan gøres op i skat. For et års tid siden havde vi et møde i Arbejdsskadeforeningen ude i Jyderup, hvor hr. Glistrup var med, og da var det jo helt andre ting, hr. Glistrup sagde. Da var hr. Glistrup venlig over for dem, der var til stede; der skulle ikke være nogen arbejdsskader og

[Tommy Dinesen]

ulykker på virksomhederne, og der var i det hele taget stor forståelse for disse problemer. Men når jeg så hører det indlæg, hr. Glistrup kom med i dag, fatter jeg ikke ret meget af det, man siger fra Fremskridtspartiets side.

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Kun et par små bemærkninger. Først til hr. Tommy Dinesen, som kommenterede tallene for antal årsværk i Arbejdstilsynet, bebrejdede mig, at jeg havde udtalt mig kritisk om, hvad der havde stået i SF's forslag, og gjorde opmærksom på, at tallene sandelig stammede fra et svar, som jeg havde afgivet til Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg. Jeg kan bekræfte, at tallene er fuldstændig korrekte. Der var 800 årsværk i 1982, der er 819 årsværk i 1990. Det, jeg så bestrider, er hr. Tommy Dinesens påstand om, at tallet er raslet nedad i de borgerlige regerings tid. Hvis hr. Tommy Dinesen virkelig vil fastholde det synspunkt, må jeg sige, at hr. Tommy Dinesen ikke har megen talforståelse.

Til hr. Taanquist har jeg også en bemærkning, og det er nok lidt mere alvorligt, for hr. Taanquist sagde i sit meget korte indlæg, at regeringen jo intet ønske havde om at styrke det forebyggende arbejde. Det er jeg egentlig lidt ked af, fordi jeg mener, der bliver foretaget en målrettet indsats i det forebyggende arbejde ved hjælp af de instrumenter, vi nu har til rådighed for det.

Jeg mener også, at vi når resultater. Jeg har i dag med stor glæde i et blad, der hedder Det Fri Aktuelt – og jeg tror, hr. Taanquist kender bladet eller i hvert fald gjorde det i gamle dage – læst en artikel med overskriften: »Stadig færre arbejdsskader«, hvor der står:

»Færre bliver syge af deres job, og der er færre ulykker på arbejdspladserne.«

Jeg vil gerne med formandens venlige tilladelse videre citere, hvad formanden for NNF, hr. Anton Johannsen, har sagt i den anledning, nemlig følgende:

»Arbejdsmiljøet er blevet bedre,« siger han.

Anton Johannsens forklaring hertil er, at det forebyggende arbejde nu omsider er begyndt at virke.

»Vi har fået bedre fat i problemerne. Ikke mindst har vi fået bedre fat i de ting, der handler om at indrette arbejdspladserne noget bedre, og vi har fået fjernet mange af de tunge løft,

der var tidligere. Vi mener ganske vist, at der fortsat er alt for mange bevægeapparattsygdomme . . . Men man har fået noget gjort ved det, og vi har bl.a. fået mange nye, teknologiske hjælpemidler,« tilføjer han.

I øvrigt bliver der i artiklen gjort rede for statistikken, der viser, at der er dækning for overskriften.

Så kan man sige: Nå ja, men så er alt jo godt, og så kan vi godt læne os tilbage og sige: Nu er det her i orden.

Men det er det ikke, for tallene er stadig væk for høje, og der er stadig væk behov for en målrettet indsats for at få antallet af arbejdsskader endnu længere ned. Og jeg kan garantere for, at regeringen vil arbejde målbevidst for at nå dette mål.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Hr. Tommy Dinesen har ret i, at det, jeg sagde på vort møde i Jyderup, og det, jeg har sagt i dag, ikke er det samme. Men det er, fordi det er to forskellige emner, vi diskuterede.

I Jyderup drøftede vi, hvorvidt de skattefinansierede sundhedsudgifter skulle forøges – det sagde jeg ja til – og hvorvidt man først og fremmest og i højere grad end nu skal lægge vægt på det forebyggende arbejde frem for det reparerende og helbredende eller lindrende arbejde inden for sundhedssektoren. Det sagde jeg også ja til. Og disse to ting siger Fremskridtspartiet stadig ja til.

Men i dag diskuterer vi, om vi skal indføre en ny skat i Danmark. Og dér er det, at jeg siger, at det ikke er hensigtsmæssigt, i hvert fald ikke i den udformning og på det tidspunkt, SF vil det. Vi ved alle sammen, at vi står over for en forøgelse af arbejdsgiverafgifterne – det kan ikke undgås i forbindelse med EF-harmoniseringen – men vi behøver ikke selv på nuværende tidspunkt at begynde at forøge arbejdsgiverafgifterne og i hvert fald slet ikke på denne bureaukratmåde. For det er jo så vigtigt, at de penge, vi får ind i de offentlige kasser, bliver brugt til at lette folks muligheder for at eksistere tåleligt og godt, det vil sige ikke have rygsmærter eller vente på hofteoperationer, eller hvad der nu kan være tale om, og ikke til at lave et kompliceret administrativt system som det, man vil bygge op med det forslag, SF har fremsat, uden at det har nogen som helst sandsynlig påvirkning af,

[Gillstrup]

hvordan man undgår og begrænser arbejdsskader eller forøger forebyggelsen i det hele taget. Det er en helt anden debat, vi fører i dag, end den, vi førte i Jyderup.

(Kort bemærkning).

Tommy Dinesen (SF):

Ja, vi bliver i hvert fald ikke enige. Jeg mener stadig væk, at Arbejdstilsynets indsats er noget af det mest forebyggende, vi har her i landet.

Til ministeren vil jeg gerne sige, at jeg i hvert fald ikke har manipuleret med tallene. Det er da rigtigt – og det har jeg jo også skrevet – at det i 1982 var 800 årsværk, i 1983 876, og i 1984 gik det op til 891, men så begyndte det at gå ned igen. Jeg har selvfølgelig også selv studset noget over, hvorfor regeringen var så flink i starten. Og det, jeg har fået at vide, er, at man havde nogle aftaler, som gik ud på, at der skulle ansættes så og så mange inden for Arbejdstilsynet. Og dem har selv regeringen måttet efterleve.

(Kort bemærkning).

Taanquist (S):

Nu har Arbejdstilsynet jo vitterlig også fået flere opgaver, end det havde i 1982. Det tror jeg arbejdsministeren vil give mig ret i. Men det var nu ikke den diskussion, jeg ville gå ind i.

Jeg synes, det er lidt farligt at trække en overskrift frem af dagens avis om, at antallet af arbejdsskader er stadig faldende. Det tyder på, at den herre, der blev refereret, tænker meget på sit eget område, nemlig slagteriområdet. Og det ville da egentlig også være mærkeligt, for til syvende og sidst har der dog været en stærk indsats, måske ikke lige præcis under denne regering, men så under forrige regeringer, på arbejdsmiljøområdet, som vel før eller senere skulle give et resultat.

Men jeg tror ikke, det er der. Og jeg tror ikke, man kan læse det. Det er ikke lang tid siden, jeg spurgte socialministeren, om man nu kunne se resultatet af malerbekendtgørelsen, som blev udsendt i 1982, hvis jeg ikke husker forkert. Og svaret var, at det var for tidligt; man kunne ikke se, om der var noget resultat.

Jeg tror ikke, at der er noget belæg for, uanset om det er Det Fri Aktuelt eller nogen anden avis, at påstå, at antallet af arbejdsskader i dag er for nedadgående.

Men den påstand er egentlig også ganske ligegyldig. For det, der tales om dér, er jo anmeldte og anerkendte arbejdsskader. Men det, der er mindst lige så forfærdeligt i dagens situation, er alle de mange, der slides ned på deres arbejdsplads både fysisk og psykisk, uden at det nogen sinde bliver betragtet som en arbejdsskade. Det er dér, den store udfordring ligger: alle de mennesker, som vi ikke kan få ind i arbejdsskadesystemet, fordi det fuldstændig ville kvæle systemet, altså det, man kalder svenske tilstande. Det er da mindst lige så meget på det område, vi skal se at få antallet af arbejdsskader ned, altså ikkeanerkendte arbejdsskader, som der vel er langt flere af end dem, der faktisk bliver anerkendt.

Jeg ville egentlig gerne høre, om arbejdsministeren ikke er enig i, at der er masser af mennesker, der går rundt med en skade, som vitterlig er en arbejdsskade, men som bare ikke bliver anerkendt som en sådan. Jeg vil også gerne spørge arbejdsministeren: Hvad er der tilbage af forebyggende foranstaltninger på arbejdsmiljøområdet? To arbejdsgivere, der har den samme præmiesats og er i den samme branche, hvad tilskynder dem til at forbedre deres arbejdsmiljø?

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Med hensyn til det sidste spørgsmål vil jeg godt vove den påstand, at selv om vi overhovedet ingen regler havde, selv om vi ikke havde noget arbejdstilsyn overhovedet, selv om vi ikke havde noget BST overhovedet, ville enhver ordentlig arbejdsgiver bestræbe sig på at få et bedre arbejdsmiljø. Det giver nemlig tilfredse medarbejdere, og tilfredse medarbejdere er en forudsætning for, at man i dag konkurrencemæssigt kan leve op til de vilkår, der er gældende på de nye internationale markeder.

Så vil jeg gerne dykke lidt ned i de tal, der er anført i Det Fri Aktuelt i dag. Hr. Taanquist ligesom antydede, at de forbedringer, der var kommet, nok var sket i den tidligere regerings tid. Men sådan forholder det sig ikke. Det er faktisk sådan, at antallet af jobsygdomme toppede i 1987 med 18.000 anmeldelser. Tallet har siden været faldende og ligger nu på et niveau på ca. 15.000. Med hensyn til arbejdsulykkerne har tallet været konstant faldende siden 1986. Her toppede statistikken med 62.000 anmeldelser, stadig væk ifølge Det Fri Aktuelt. Og de se-

[Arbejdsministeren]

neste tal skulle nu være omkring 50.000. Så det går altså den rigtige vej, ad den vej skal vi fortsætte, og det er jeg helt sikker på at jeg kan få et godt samarbejde med hr. Taanquist om.

Men jeg er i øvrigt enig i, at der er et behov for, at der bliver anmeldt mere af det, der rent faktisk sker. Der mangler vi et godt stykke vej endnu.

(Kort bemærkning).

Taanquist (S):

Jeg skal ikke inklude mig i yderligere polemisk diskussion om de tal, for tal kan bruges til mange ting. Man kan sige: Så mange anmeldte er der; men hvor mange ikkeanmeldte er der? Den diskussion kan vi føre til evig tid uden at komme videre. De siger ikke rigtig noget, de tal.

Men når jeg bad om en kort bemærkning, var det, fordi mit spørgsmål til ministeren af tidnød egentlig blev lidt for kort, og ministeren forstod det ikke. Derfor vil jeg gerne gentage det: Hvilke økonomiske tilskyndelser er der i dag for en arbejdsgiver til at forbedre sit arbejdsmiljø? Der er ingen af dem, som vi i tidens løb har foreslået. Jeg vil gerne spørge arbejdsministeren: Hvilke tilskyndelser kan arbejdsministeren nævne – altså ikke bare det her med, at en arbejdsgiver er interesseret i, at hans folk har det godt, men rent faktisk økonomiske tilskyndelser til at forbedre arbejdsmiljøet?

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Jamen hr. Taanquist da! – det er et beslutningsforslag, vi behandler, og det giver ganske klart ikke nogen økonomiske tilskyndelser til at have et bedre arbejdsmiljø. Det bliver et girokort mellem mange girokort i bogholderiet, som skal betales den første i måneden, og hvor man kan se på firmaregnskabet, at nu er det blevet så og så meget dyrere at have arbejdskraft. Men der er ikke nogen som helst grund til at formode, at vedtagelsen af SF's forslag skulle have noget som helst at gøre med, om der på den pågældende arbejdsplads indtræder ulykker eller ej, eller give tilskyndelse til, om man skulle være interesseret i at indføre et nyt ventilationssystem eller andre ting på den pågældende arbejdsplads, fordi man eventuelt derigennem kunne komme til at betale 500 kr. mindre om året.

Hvis det endelig overhovedet vil fornemmes som havende noget som helst med arbejdsmiljøet at gøre, vil det snarere være, at man nu får en ny skatteoprævning mellem de mange andre girokort, som man skal betale den første i måneden, og så siger man: Nå ja, men når vi skal betale for det, så skal vi da også have udbytte af det ved, at nogle af vores arbejdere får erstatninger for nogle tommelfingre, der bliver skåret af på en motorsav, eller hvad der nu er tale om. Det vil vel snarere være reaktionen – hvis der overhovedet vil være nogen reaktion på et forslag som SF's – med hensyn til, hvordan man på den enkelte virksomhed vil gøre en indsats for, at medarbejderne får det bedre.

En sådan indsats gør man af menneskelige grunde, fordi man på en arbejdsplads ikke opfatter sig som modparter, men som nogle, der hjælper og bistår hinanden, og det har intet med SF's tvangsskatteforslag at gøre.

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Ligesom i eventyret om Store Klaus, hvor bonden ikke kunne lide degne, så kan hr. Taanquist altså ikke lide de tal, der er i Det Fri Aktuelt i dag, men derfor behøver tallene altså ikke at være forkerte.

Hr. Taanquist stillede mig det konkrete spørgsmål: Hvilken økonomisk tilskyndelse har arbejdsgiveren til at forbedre arbejdsmiljøet? Og efter min opfattelse er langt den vigtigste økonomiske tilskyndelse den, at det er overordentlig værdifuldt for en arbejdsgiver at have glade, tilfredse medarbejdere, som føler, at de kan være i et trygt arbejdsmiljø. Det er en meget, meget stor økonomisk tilskyndelse.

Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at arbejdsgiverne har udgifter til præmie til arbejdsskadeforsikringer. Så vil hr. Taanquist ganske vist bebrejde mig, at staten giver tilskud til nedsættelse af denne præmie. Men jeg har da observeret, at Socialdemokratiet er meget lidt begejstret for vores forslag om at fjerne dette tilskud, Socialdemokratiet er vel snarere modstander af det. Så jeg synes slet ikke, der er sammenhæng i det, hr. Taanquist siger. Den økonomiske tilskyndelse, der ligger i dette system, vil hr. Taanquist altså ikke holde fast i.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:**Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):**

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Udvalget til Valgs Prøvelse (1/11 90)

Udtræder: Larsen-Ledet (RV)

Nyt medl.: Kirsten Lee (RV)

Udtræder: Aage Brusgaard (FP)

Nyt medl.: Kørpe Christensen (FP)

Det Energipolitiske Udvalg (1/11 90)

Udtræder: Hugo Holm (UP)

Ny stedf.: Niels Anker Kofoed (V)

Erhvervsudvalget (1/11 90)

Udtræder: Hugo Holm (UP)

Ny stedf.: Helge Sander (V)

Kommunaludvalget (1/11 90)

Udtræder: Hugo Holm (UP)

Ny stedf.: Jens Peter Jensen (V)

Skatteudvalget (1/11 90)

Udtræder: Hugo Holm (UP)

Ny stedf.: Jørgen Winther (V)

Sundhedsudvalget (2/11 90)

Udtræder: Lone Møller (S)

Nyt medl.: Ingrid Rasmussen (S)

Udtræder: Ingrid Rasmussen (S)

Ny stedf.: Lone Møller (S)

Det Udenrigspolitiske Nævn (6/11 90)

Udtræder: Jens Thoft (SF)

Ny stedf.: Ebba Strange (SF)

Udvalget til Valgs Prøvelse (6/11 90)

Udtræder: Pia Christmas-Møller (KF)

Nyt medl.: Bo Kristensen (KF)

Arbejdsmarkedsudvalget (6/11 90)

Udtræder: Pia Christmas-Møller (KF)

Nyt medl.: Bo Kristensen (KF)

Uddannelsesudvalget (6/11 90)

Udtræder: Pia Christmas-Møller (KF)

Nyt medl.: Bo Kristensen (KF)

Udenrigsudvalget (6/11 90)

Udtræder: Pia Christmas-Møller (KF)

Nyt medl.: Bo Kristensen (KF)

Trafikudvalget (6/11 90)

Udtræder: Pia Christmas-Møller (KF)

Ny stedf.: Bo Kristensen (KF)

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 7. november 1990, kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henviser til den i salen opslåede dagsorden.

Mødet hævet kl. 18.39